

Cunst

digitaal tijdschrift

K V F - Kunstenaars Vereniging Flevoland

Kunstenaars voor Flevoland

08/ 2015

Redactioneel

Juli en augustus: hoogzomer! De warmte dwingt tot rust en inkeer. Niet zoals in de wintermaanden, de tijd van winterslaap, maar een zomerslaap is het gevolg! Komkommertijd - een woord dat in 1700 al in Engeland gebruikt werd, cucumber-time. Op een bepaalde manier een poëtisch woord. Deze CUNST is ook in grote mate poëtisch! Op de laatste bladzijden staan vertalingen van gedichten, op de eerste pagina's staan de teksten die horen bij Natuurkunstpark. En daartussen een uitnodiging voor een onthulling en een verslag van een bijeenkomst. Een overzichtelijk nummer dus eigenlijk. Dat geeft me de ruimte om even over de toekomst te dromen. In september komt de Almeerse cultuurmakelaar in bedrijf en kruipen veel kunstenaars en

creatievelingen in de pen om subsidie aan te vragen. Wij natuurlijk ook. We hebben ideeën voor een groot project met Almeerders van 25 verschillende nationaliteiten en zijn benieuwd of dat plan wordt gehonoreerd. We zijn niet de enigen! Voor Zorgkunst worden er projectaanvragen geschreven, voor muziek, theater, literatuur! De pot zal snel leeg zijn. In september worden de afspraken gemaakt voor het Floriade Poster Project 3. In september gaat het muziekprogramma in De Almeerse Goede Rede van start en ook een nieuwe keramiek initiatief... maar eerst nog even het laatste stuk vakantie!
Tot volgende maand!
Hein Walter

Inhoud

Pag. 2/ 22	Natuurkunstpark
pag. 23/24	CUNST in de maand
pag. 25	Monument voor prima mensen
pag. 26/27	Kunstbende Flevoland
pag. 28/29	Vertalingen: Egidius
pag. 30/36	Vertalingen: Emily Dickinson
pag. 37	Adressen

Project: Natuurkunstpark 2015 - thema Water-Land

KVF

Tot en met 1 november is de route *Natuurkunstpark* in Natuurpark Lelystad te zien! Dit jaar is het thema Water-Land. De kunstenaars van de Kunstenaars Vereniging Flevoland hebben dit keer geen werken gemaakt langs de wandelpaden, maar op het water. De bezoekers die de negen werken gaan bekijken, zullen merken dat ze op bijzondere plekken komen en uitzichten ontdekken die ze anders niet gezien zouden hebben. Er zijn in Natuurpark Lelystad namelijk heel veel prachtige en goeddeels verborgen waterpartijen.

Net als alle jaren hiervoor zijn er teksten geschreven bij de werken, toelichtingen. Dit keer in de vorm van dialogen. *Het Water* en *Het Land* gaan samen in gesprek. Ze praten over de kunstwerken en proberen op die manier het wezen van de mens te begrijpen. Het ene kunstwerk gaat over de drang van de mens

om te bezitten, het ander gaat over reizen, weer een ander gaat over de willekeur, over de zinloosheid van het menselijk bestaan en vanzelfsprekend is er ook een werk dat gaat over de liefde. Water en Land begrijpen de mens na de negen kunstwerken beter, en ook de bezoeker zal zichzelf weer een beetje genuanceerder bekijken.

Marisja van Weegberg, Ninette Koning, Anthea Simmonds, Gonny Geurts, Ingrid Slaa, Michel Bongertman, Christian Wisse, Els Franken en Mariël Bisschops zijn de negen kunstenaars. Hein Walter heeft de teksten geschreven. Het project wordt ondersteund door de gemeente Lelystad en Het Flevo-landschap.

In deze CUNST een aantal werken.

(Foto's Alice Bunt, Erna Koelman en Hein Walter)

Gesprek over het werk van Anthea Simmonds

*Land: Landjepik, typisch mensen!
Bezit! Hebben en houden.*

*Water: Het gaat ze volgens mij meer om grenzen aangeven.
Tot hier en niet verder.*

*Land: Denk je dat een hekje iemand die kwaad wil
tegenhoudt?*

*Water: Symbolen werken, dat is zeker, waarschuwingstekens,
zoals dieren urine sproeien om hun territorium aan te
geven, zo zetten mensen hekken om hun land.*

*Land: Hun land?
Ik bestond al lang voordat de apen uit de bomen
klommen en rechtop gingen lopen.*

*Water: Daar heb je natuurlijk gelijk in.
In kern hebben ze geen enkel bezit, behalve misschien
hun eigen lichaam.
De mensen verzamelen tijdens hun leven bezittingen:
goederen, land, ruimte, tijd, kracht,
maar ze kunnen het niet meenemen in hun graf.
Dat weten ze heus.
Hun hele hebben en houden laten ze hier achter.
Dat maakt het ook zo aandoenlijk.*

Land: Stof waren ze, stof blijven ze, meer niet.

*Water: Vind je het niet grappig?
Die hele verzameldrang achter een wit hekje.*

Land: En ze doen dat al sinds ze bestaan.

*Water: Het is inderdaad al zo oud als de mensheid.
Misschien bestond de hebzucht zelfs al voordat de
mensen bestonden.
Het is een van de oerdriften.*

*Land: Nu je het over oertijden hebt, zie ik opeens in die
hekjes de ruggenstekels van de grote,
uitgestorven reptielen.
Alsof het monster van Loch Ness hier opduikt.*

*Water: Ja, monsterlijk, nu je het zegt,
hebzucht is in zekere zin monsterlijk,
die associatie zal wel niet toevallig zijn.*

*Land: Terwijl het monster van Loch Ness eigenlijk be
trekking heeft op een ander oerinstinct van de
mens, oerangst.*

*Water: Ja, diepe oerangst. Angst om alles.
Angst om dood te gaan, angst voor pijn, voor het
donker en ook de angst om alles kwijt te raken.*

Land: En daarom zetten ze hekjes.

Gesprek over het werk van Ingrid Slaa

- Land: De natuur is belangrijk voor de mens.
Dat is altijd zo geweest.
Het is mooi om te zien dat we gewaardeerd worden. Wij zijn hun adem, hun rust, hun eten en drinken. En in de huidige tijd, met de verstedelijking en steeds meer asfalt en cement, lijkt de zucht naar de natuur steeds belangrijker.*
- Water: Ja, dat is zo, en daar mogen we natuurlijk trots op zijn, maar bij kunstenaars ligt het genuanceerder.
Zij gebruiken de natuur om hun eigen gevoel vorm te geven.*
- Land: Een eeuw terug zag ik de schilders wel zitten in een weiland,
met een reisezel en verf op hun palet.
Ik zie nu alleen maar mensen die foto's maken van de natuur.
Ze hebben allemaal een camera.
Allemaal kunstenaars!*
- Water: Het is al een hele toer om de mens te leren kennen; om de kunstenaars te kunnen volgen moet je een stap verder.*
- Land: Ze maken een foto van een landschap en dat noemen ze kunst,
wat is daar ingewikkeld aan?*
- Water: Jij beschrijft een eenvoudige vorm van kunst maken.
Het kan veel ingenieuzer.
Neem nou dit beeld, een waterlelie.*

- Land: De Franse kunstenaar Monet is beroemd geworden om zijn waterlelies.*
- Water: Ja, misschien heeft hij er wel voor gezorgd dat mensen waterlelies mooi gingen vinden.
Dat kan kunst bewerkstelligen; kunst toont aan, kunst maakt de weg vrij.*
- Land: Vergeet De Efteling niet.*
- Water: Inderdaad, de waterlelie is niet zomaar een plant op het water met witte bloemen, het is een plant met historie, een plant met menselijke betekenis.
En daaraan wordt hier een nieuwe betekenis toegevoegd. De bladeren van deze mensgrote waterlelie zijn namelijk gemaakt van de afdruk van de rug van de kunstenaar.*
- Land: Dus het is een menselijke plant geworden. Of wil de kunstenaar soms bezit nemen van de natuur?*
- Water: De mens is van nature een hebbertig wezen, dat klopt wel, maar in dit geval ligt het anders.
Deze mens, deze kunstenaar, zoekt de natuur in zichzelf. Zij gebruikt geen verf en kwasten, maar de afdruk van haar eigen rug om een waterlelie te boetseren, na te bootsen. En de rug is een kwetsbaar lichaamsdeel. Net zo kwetsbaar als een waterlelie.*
- Land: Een soort waterballet dus, dans op het water.*
- Water: De rug van een balletdanseres is sierlijk en frêle, ietwat melancholisch.
Tschajkowski erbij, liefst strijkers, en zwijmelen maar.*

Gesprek over het werk van Gonny Geurts

*Water: Een waterbed! Mensen worden graag gewiegd.
Geen harde ondergrond, maar zachte bodem.*

*Land: Zouden ze soms heimwee hebben naar de baar
moeder, veilig in de oerschoot, zwemmend in
water?*

*Water: En als ze geboren worden, dan moeten ze!
Hup, vooruit! Leven!*

*Land: Leren, zoeken, uitvinden, werken, groeien,
ontwikkelen!*

*Water: En vergeet niet de fouten die ze daarbij steeds moeten
maken! Fouten zijn onontbeerlijk voor het wezen van
de mens. Zonder fouten kan de mens zich niet ontwikkelen.*

Land: Nogal vermoeiend moet dat zijn.

*Water: Het is ook geen wonder dat ze aan het eind van de dag
lekker willen liggen in de armen van het water!
En dromen van alle dingen die goed zijn gegaan.*

*Land: Of fout. Het is ook eigenlijk wel een twijfelaar,
de mens, net als het bed.*

*Water: Het moeilijke van het menselijke leven
is dat er niet staat beschreven hoe ze dat moeten doen.
Er is geen gebruiksaanwijzing.*

*Land: Hoezo? Ademhalen, eten, drinken, vrijen en het
groeien gaat vanzelf.*

*Water: Zelfs voor de dieren is het niet zo simpel.
Mensen moeten zich ontwikkelen, maar ook
liefhebben, ze moeten trots zijn, maar niet teveel, want
hoogmoed ligt op de loer, ze moeten zacht zijn, soms
hard, eigenzinnig, maar ook volgend, een eigen*

mening hebben, maar ook luisteren naar anderen.

*Land: Hoe doen ze dat eigenlijk?
Hoe leren ze dat?*

*Water: Ze leren dat van elkaar! Maar ze weten zelden zeker of
het goed gaat. Steeds is er twijfel. Naar links, of naar
rechts? Liever ergens in het midden.
Niet te groot, niet te klein, beter een tussenmaatje.
Twijfel is hun beste vriend.*

*Land: Wie is dan degene die alles zeker weet?
Degene die weet wat het goede is?
Als je leert van de verkeerde, dan leer je het ver-
keerde.*

*Water: Soms leert iemand van de verkeerde mens juist het
goede. En soms leren ze van de verkeerde inderdaad
het verkeerde.*

*Land: Getver, wie heeft de mens in Godsnaam
bedacht?*

*Water: Haha, sommigen denken dat jij en ik dat samen
hebben gedaan!*

*Land: Echt niet! We hebben hooguit de grondstoffen
geleverd.*

*Water: Ze moesten eens weten hoe het werkelijk zat.
Die tijd komt vanzelf.*

*Water: Al zullen er nog heel wat twijfelaars verwekt worden
voordat de mens zo ver is.*

*Land: Er moet inderdaad eerst nog heel veel water
door de rivieren stromen!*

*Water: Laat ze nog maar even slapen, de mensen.
En laat ons hier maar stiekem kijken hoe ze dat doen.
Slapen... of iets anders.*

Gesprek over het werk van Christian Wisse

Water: We denken alles te zien en alles te weten, alles te snappen van wat mensen doen en wat ze bedoelen, van de kleine dingen, de frustraties, de onhebbelijkheden, maar eigenlijk weten we niet zoveel.

We zien de grote bewegingen, maar het kleine blijft vaak onzichtbaar.

Land: Ze weten het zelf ook niet.

Het liefst houden ze hun zaken verborgen, vooral als ze zich ergens voor schamen.

Water: Er gebeurt veel achter de voordeur, in de huiselijke setting en in de intimiteit.

Land: Ze hebben er vreemde uitdrukkingen voor: onder de pet houden, is er ook zo een. Mensen dragen helemaal geen petten.

Water: Volgens mij houden ze hun persoonlijke dingen niet om een reden verborgen, niet omdat anderen het niet mogen zien, maar het meeste gebeurt gewoon niet in het openbaar.

Land: Dat is toch hetzelfde?

Water: Er is een nuanceverschil.

Ze houden dingen voor zichzelf, privé, dat is de ene kant.

Maar mensen snappen vaak ook zichzelf niet, dat is de andere kant.

Ze doen de dingen uit automatisme, als ingesleten gewoontes en zien vaak zelf niet wat ze doen en wat hun gewoontes zijn.

Ze doen veel dingen onbewust.

Land: Ze hebben psychiaters en psychologen om dat uit te zoeken.

Water: Als er een probleem is, ja, dan kan dat, en dat gebeurt dan natuurlijk ook, maar het meeste van hun gedrag en van hun doen en laten vormt geen groot probleem. Het zorgt wel vaak voor de nodige spanning in relaties. En onbegrip. In een huwelijk, in het gezin, broers en zussen, vrienden, noem maar op.

Land: En ze denken allemaal dat hun situatie uniek is.

Water: Ja, inderdaad, dat is ook een menselijke eigenschap.

Ze vinden zichzelf graag bijzonder.

De meeste kleine en grote conflicten zijn daarentegen opvallend genoeg heel algemeen.

Land: Als ze vaker open over zichzelf zouden praten, dan zouden ze het weten van elkaar.

Water: Ja, dan zouden ze het zelf weten, en dan zouden wij de mens ook weer beter snappen. Maar als ze het zouden weten, dan zouden ze ook weten dat ze niet uniek zijn.

Dat willen ze niet, daarom kijken ze volgens mij liever niet naar zichzelf.

Land: Ingewikkelde wezens, die mensen. Vol met raadsels.

Geef mij maar ons, water en land. Nat of droog. Dat is tenminste duidelijk.

Gesprek over het werk van Mariël Bisschops

Water: *Sierlijk, witte kralen, een ketting van vilt.*

Land: *Natuurlijk.*

Water: *Vanzelfsprekend bedoel je?*

Land: *Nee, het ziet er uit als de natuur,
alsof wij, jij en ik, hiervan de scheppers zijn.
Want het doet mij denken aan plaatsen waar de
mens niet is.
Daar waar het mooi is.
Hier maakt de mens het mooi,
dus lijkt het net alsof het natuur is, mensloos.*

Water: *Het is ook natuur! Vilt, takken, natuurlijk spul.
Maar dat terzijde ...
de mens is toch niet altijd een lelijkmaker.*

Land: *Smaken verschillen, in mijn ogen vaak wel.*

Water: *De mens kleedt zich graag mooi, vrouwen maken
zich op, ze dragen ringen, oorbellen en kettingen,
alleen om zich mooi te maken.
Met deze wollen parelketting maakt de mens het
hier mooi. Eigenlijk maakt de mens mij mooi!
Het staat me goed, vind je niet, die ketting?*

Land: *Ik wist niet dat je zo'n ijdeltuit was.
Maar serieus, misschien is het vooral de
mannelijke mens waaraan ik me stoor?
Stoer, zweterig, hard en slordig.
Als ik moest kiezen, dan twijfelde ik geen
moment en koos alleen voor het vrouwelijke.*

Water: *Het vrouwelijke heeft het mannelijke nodig,
en andersom geldt het ook.
Net zoals jij en ik niet zonder elkaar kunnen.
Jij staat voor het vrouwelijke en ik ben het mannelijke.*

Land: *En ik ben mooi, zodat jij ervan kunt genieten?
Is dat soms wat je bedoelt?*

Water: *Nee, dat is gekheid, we zijn beiden mooi.
Denk je overigens dat vrouwen zich alleen mooi maken
om mannen te behagen?*

Land: *Alles draait bij hen toch om seks, dus dat zal wel.*

Water: *Nee, innerlijk en uiterlijk zijn met elkaar verbonden,
althans bij de meeste wezens is dat zo.
Een mooie ziel geeft vanzelf een mooi lichaam.
Bij de mens is dat niet zo,
maar ze beïnvloeden elkaar wel.
Dus de mens maakt zich mooi van buiten,
zodat hij zich mooier van binnen voelt.*

Land: *Dan wordt het tijd dat de menselijke man
zich gaat opmaken en zichzelf gaat versieren.
Misschien is dat wat de wereld nodig heeft.*

Gesprek over het werk van Michel Bongertman

Water: Waterlanders!

Land: Tranen!

Opmerkelijk eigenlijk, dat jij en ik samen met verdriet worden geassocieerd.

Terwijl we zulke standvastige types zijn.

Water: Het is symbolisch, trek het je niet aan.

Mensen zoeken nu eenmaal voortdurend naar symbolen. En dan vooral naar symbolen die het volledige leven behelzen.

Zoals hier: Geloof, Hoop en Liefde.

Land: Volgens mij zijn ze van nature bange wezens en houden ze zich daarom vast aan bakens, of het nu tastbare voorwerpen zijn of symbolen. Ze hebben er zelfs een tegeltjeswijsheid voor: 'Een mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest'.

Water: Ik vind het een goed houvast.

*Drijvend op een kruis,
huilend om het leed van de wereld,
maar wel met een anker vastgelegd,
zodat ze niet wegdrijven en verdrinken.*

Land: Ja, dat mensen kunnen verdrinken, dat realiseren ze zich nu zeker.

Ze lezen het dagelijks in hun kranten.

Water: Of ze verdwalen op het land!

*Verstoten, op de vlucht geslagen, verbannen.
Mensen hebben het niet makkelijk.*

Land: Wij samen hebben de wereld verdeeld, land en water; zij maken daarbovenop hun eigen verdeling: de kansrijken en de hopelozen.

Water: Het zijn vooral de hopelozen die zich vasthouden aan symbolen.

*Het Geloof in het Goede,
de Hoop dat het beter wordt
en de Liefde die boven alles staat.*

Land: Liefde. Treurige liefde.

*Water: Ja, misschien wel treurig,
maar ze overleeft.
Ze overleeft misschien zelf ons wel.
Een grote profeet, Paulus, zei het,
een menseneeuwigheid geleden:
De liefde vergaat nooit.*

Land: Deze drie dingen blijven altijd bestaan: geloof, hoop en liefde; maar de liefde is het voornaamste.

Water: Misschien wel voornameer dan jij en ik, het land en het water.

Natuurkunstpark is een project van de Kunstenaars Vereniging Flevoland. Het project is mogelijk dankzij een subsidie van de gemeente Lelystad. Natuurkunstpark wordt ondersteund door Het Flevoland-landschap.

www.flevokunst.nl

Organisatie: Michel Bongortman, Trudy van der Meer en Hein Walter

Jacob van Olst (directeur/bestuurder van Landschap Overijssel, informateur bij het vormen van het dagelijks bestuur van de waterschappen en tot 2009 directeur van Het Flevo-landschap) opent Natuurkunstpark 2015.

Na de opening wandelen we gezamenlijk door het park en bekijken de werken vanaf de kant. Alle werken staan op het water.

De werken zijn gemaakt door:
Christian Wisse, Ninette Koning, Mariël Bisschops, Anthea Simmonds, Marisja van Weegberg, Michel Bongertman, Gonny Geurts, Ingrid Slaa en Els Franken.

Hein Walter schreef de inleidende teksten in de vorm van dialogen tussen Water en land.

Gerard Poot (dirigent, verhalenverteller en goochelaar) geeft bij de openingswandeling zijn stem aan Het Land, Hein Walter spreekt de stem van Het Water.

De werken blijven staan tot 1 november 2015. Op verschillende zondagen worden er tegen een kleine vergoeding boottochten georganiseerd vanuit Natuurpark Lelystad. Dan wordt er gevaren langs de route en wordt er door kunstenaars verteld over de kunstwerken.

(zie www.flevo-landschap.nl voor de agenda)

Land: Negen kunstwerken op het water.
 Water: Ja, mooi hè, nu eens niet langs de paden, tussen de struiken, maar alleen te zien vanaf de waterkant.
 Land: Ik mis ze nu wel een beetje, moet ik zeggen.
 Water: Ach, volgend jaar staan ze vast weer tussen de bomen. Nu voor een keertje op de golven.
 Land: Negen kunstwerken, en als je ze bekijkt, dan leer je de mens kennen.
 Water: Ze zetten aan tot nadenken, tot praten, zoals wij doen, over de mens!
 Land: De mens met al zijn nikken, verlangens en gewoontes.
 Water: Het wezen met negen levens, zoals de kat.
 Land: Nee, veel meer!
 Water: We krijgen hier negen kanten te zien van de mens, maar er zouden er zo nog honderd kunstwerken extra kunnen staan en dan zouden we mens toch niet helemaal doorgronden.
 Land: Het blijft inderdaad een ongreepbaar wezen, de mens.
 Water: Ongreepbaar, onbegrijpelijk, maar toch, door er over te praten komen we toch het een en ander te weten.
 Land: Het gaat over de mens, maar ze noemen de route Water-Land.

Water: Ja, ze maken met die kunstwerken als het ware land op het water, zoals de Hollandse mens wel vaker doet.
 Land: En omdat wij erover praten. Daarom is de titel Water-Land.
 Water: En natuurlijk omdat wij de basis zijn van alles, het hele bestaan.
 Land: Land en Water.
 Water: Je vergeet de Lucht.
 Land: Misschien moeten we die ook uitnodigen.
 Water: Ja, een volgende keer.
 Land: Maar nu eerst wij, jij en ik, Water en Land.
 Water: En de mens natuurlijk.
 Land: Ja, die moeten zeker komen op de opening.
 Water: Zaterdag 17 juni, 14.30 uur.
 Land: Bij het bezoekerscentrum.
 Water: Ze zullen er speen spijt van krijgen.

Cunst in de maand

door Jacqueline Visser - Westerbrink

Iedere maand bespreken we in CUNST een of meerdere kunstwerken die betrekking hebben op die maand en deze keer is dat augustus

Op **12 augustus 1911** overlijdt de Haagse School kunstenaar Jozef Israëls. Israëls toont hier niet alleen lieflijk spelende kinderen maar ook hun minder blijmoedige toekomst: in armoedige kleding draagt de oudste jongen de lasten van het gezin op zijn schouders; het bootje symboliseert het zware leven op zee. Sinds 12 augustus 1999 wordt de Internationale Dag van de Jeugd gevierd.

Jozef Israëls (Groningen, 27 januari 1824 - 12 augustus 1911, Scheveningen), *Kinderen der zee*, 1872. Olieverf op doek, 48.5 x 93.5 cm. Rijksmuseum, Amsterdam

Jan Adam Kruseman is een zeer productief man. Hij schildert zo'n 500 portretten in opdracht van de adel en gegoede burgerij en produceert daarnaast ook nog historische en bijbelse taferelen. Hier heeft hij Salomé met het hoofd van Johannes de Doper afgebeeld. Salomé eist

van Herodes Antipas de onthoofding van Johannes als beloning voor een dans.

Op **29 augustus** wordt de dood van de profeet Johannes herdacht; op 24 juni zijn geboortedag.

Jan Adam Kruseman (Haarlem, 12 februari 1804 – 17 maart 1862, Haarlem), *Salomé met het hoofd van Johannes de Doper*, ca. 1861. Olieverf op doek, 120 x 90 cm. Rijksmuseum, Amsterdam

Kabinet van Amalia van Solms, ca. 1652 – ca. 1657.
Eikenhout, belijmd met schildpad en ivoor, de voet
belijmd met palissanderhout en ivoor,
h 65 x b 104 x d 40 cm.
Vervaardigd in Den Haag,
meubelmaker Willem de Rots.
Rijksmuseum, Amsterdam

Na het openen van de deuren is onmiddellijk duidelijk voor wie Willem de Rots dit kabinet heeft gemaakt: Hendrik en Amalia van Oranje. Op het ladenfront is het monogram HAVO als het ware geschilderd in hout, schildpad en ivoor; dit inlegwerk noem je marquetterie. Amalia, geboren op **31 augustus 1602**, laat het monogram HAVO ook aanbrengen in de Oranjezaal in Paleis Huis ten Bosch.

Zoals iedere maand eindigen we met het getijdenboek van de Gebroeders van Limburg in opdracht van Hertog Jean de Berry. Links zien we het dierenriemteken van het begin van de maand en rechts dat van het einde. Ook vrouwen mochten deelnemen aan valkenjacht, een populaire bezigheid.

Gebroeders Van Limburg (Nijmegen, ca. 1385/87-1416, Bourges), De maand augustus uit het getijdenboek *Les Très Riches Heures du Duc de Berry*, 1411/12-1416. Kalfsperkament (vellum), 22.5 x 13.6 cm. Ms.65, fol. 8v. Musée Condé, Chantilly.
Sterrenbeeld maagd:
24 augustus t/m 23 september

Monument voor prima mensen

Flevo Ku(n)st Boulevard

Beste genodigden,

Hierbij nodigen wij, stichting Flevo Ku(n)st Boulevard,
U van harte uit voor de onthulling van en de eerste steen legging bij
het kunstwerk “Monument voor Prima Mensen”
van Dominique Himmelsbach de Vries.

De onthulling en eerste steen legging zal plaats vinden
op dinsdag **25 augustus 2015 om 16.15 uur.**

Ontvangst vanaf 16.00 uur bij Restaurant
“Bremerbergse Hoek” (Bremerbergdijk 35, 8256 RD
Biddinghuizen).

Na de eerste steen legging zal er nog een informele
netwerkborrel zijn, in het hierboven genoemde
restaurant, waar wij u van harte voor uitnodigen.

Aanmelden voor deze bijeenkomst,
graag voor 21 augustus, via info@flevokunstboulevard.nl .

UITNODIGING:
ONTHULLING “MONUMENT VOOR PRIMA MENSEN”
Kunstenaar: Dominique Himmelsbach de Vries

Dinsdag 25 augustus 2015

Ontvangst: 16.00 uur

Locatie: Restaurant “Bremerbergsche Hoek”.
Bremerbergdijk 35
8256 RD Biddinghuizen

Onthulling: 16.15 uur

Eindtijd: 18.00 uur

Aanmelden: info@flevokunstboulevard.nl

Finalistenweekend

Kunstbende Flevoland in de polder

Door Sanne Priem

Op 3, 4 en 5 juli hebben de winnaars van alle Kunstbende voorrondes uit het land meegedaan aan het kunstweekend BuitenKunst in Dronten. Zo ook de finalisten uit Flevoland.

Helaas konden niet alle finalisten komen vanwege eerder geplande vakanties, maar uiteindelijk stonden we met 12 jongeren en 2 begeleiders op het veldje in Dronten. We vonden het een leuk idee om met z'n allen bij elkaar te gaan staan, als een echt Flevolands kamp. Uiteindelijk bleken we de enige te zijn die dat hadden gedaan en het werd dan ook al snel gezellig.

De Flevolandse finalisten leerden elkaar al snel kennen, maar ook talenten uit andere regio's kwamen er al snel bij. De sfeer was gezet!

Maar we waren er natuurlijk niet om gezellig te kletsen. Op vrijdagavond werd al snel duidelijk dat er hard gewerkt ging worden

dit weekend. Er was een flink programma voor de gewone BuitenKunst bezoeker, maar ook een speciaal programma voor de Kunstbende finalisten op de zaterdag. Op zondag werd er gemixt met beide groepen en konden de finalisten ook voor andere categorieën kiezen.

Dat betekent dat op zaterdag de dansgroep Surprise stond te zwoegen (in de ruim 30 graden!) bij Anne-May de Lijser. Deze oud Kunstbende winnares is onder andere danseres en choreografe en is erg goed in improvisatie. Zie hier een filmpje van een optreden van haar in het Boymans museum (<https://www.youtube.com/watch?v=y9KgNT4uzrY>)

Het was mede door de hitte erg zwaar, maar de meiden hebben veel geleerd.

Tegelijkertijd was het DJ duo Groundshifters in de leer bij Mark Wa-

genaar, toevallig óók een oud Kunstbende winnaar.

Mark is DJ onder de naam Marc Volt en heeft de mannen geholpen met het produceren van hun eigen tracks. Eigenlijk net zoals Phill Mills heeft geholpen bij het maken van nieuwe nummers van onze winnende band: Support Act, alleen dan natuurlijk met live instrumenten. De band heeft in hele korte tijd nieuwe nummers weten te schrijven en waren super enthousiast!

De laatste workshopgevers waren Joris Suk (Fashion) en Tjitske Jansen (Taal) waar Merel van den Eventuin en Yaira van Nielen mee aan de slag zijn gegaan.

Het was een te gek (en warm) weekend, waar iedereen veel heeft geleerd. Hartelijk dank dat we bij jullie mochten aansluiten BuitenKunst!

Vertalingen

Maria van Daalen

Eggidius

Egidius, waer bestu bleven?
 Mi lanct na di, gheselle mijn.
 Du coors die doot, du liets mi tleven.
 Dat was gheselschap goet ende fijn,
 Het sceen teen moeste ghestorven sijn.

Nu bestu in den troon verheven,
 Claerre dan der zonnen scijn.
 Alle vruecht es di ghegheven.

Egidius, waer bestu bleven?
 Mi lanct na di, gheselle mijn.
 Du coors die doot du liets mi tleven.

Nu bidt vor mi, ic moet noch sneven
 Ende in de weerelt liden pijn.
 Verware mijn stede di beneven:
 Ic moet noch zinghen een liedekijn,
 Nochtan moet emmer ghestorven sijn.

Egidius, waer bestu bleven?
 Mi lanct na di, gheselle mijn.
 Du coors die doot, du liets mi tleven.
 Dat was gheselschap goet ende fijn,
 Het sceen teen moeste ghestorven sijn.

Egidius, waar mag je wezen?
 Ik wil je zo graag aan m'n zij.
 Jij ging maar dood, jij liet mij leven.
 Zo goed toen, tussen jou en mij,
 als kwam de dood nooit meer voorbij.

Tot Gods troon ben je opgeheven,
 straalt boven zon en sterrenrij.
 Het puurst geluk is je gegeven.

Egidius, waar mag je wezen?
 Ik wil je zo graag aan m'n zij.
 Jij ging maar dood, jij liet mij leven.

Bid toch voor mij, ik word gedreven
 door deze wereld, hard, onvrij.
 Weer naast jou zitten, dat duurt even.
 Ik zing eerst nog dit lied van mij,
 het sterven komt vanzelf voorbij.

Egidius, waar mag je wezen?
 Ik wil je zo graag aan m'n zij.
 Jij ging maar dood, jij liet mij leven.
 Zo goed toen, tussen jou en mij,
 als kwam de dood nooit meer voorbij.

Vertalingen

Hein Walter

Emily Dickinson

2

There is another sky,
 Ever serene and fair,
 And there is another sunshine,
 Though it be darkness there;
 Never mind faded forests, Austin,
 Never mind silent fields –
 Here is a little forest,
 Whose leaf is ever green;
 Here is a brighter garden,
 Where not a frost has been;
 In its unfading flowers
 I hear the bright bee hum;
 Prithee, my brother,
 Into my garden come!

2

Er is een ander uitzicht,
 Zo vredig en zo zacht,
 En er is een ander zonlicht,
 Maar ook is daar de nacht;
 Vergeet verdwenen bossen, Austin,
 Vergeet het stil seizoen –
 Hier is een stukje bos,
 Met blad voor altijd groen;
 Hier is een schitterender tuin,
 Waar vorst niets mee kan doen;
 In bloemen altijd bloeiend
 Hoor ik het zoemen van de bij;
 Ik smeeek je, broer,
 Kom in die tuin van mij!

Wild nights! Wild nights!

Were I with thee,

Wild nights should be

Our luxury!

Futile – the Winds –

To a heart in port –

Done with the Compass,

Done with the Chart!

Rowing in Eden –

Ah, the Sea!

Might I but moor – Tonight –

In Thee!

Wilde nachten! Wilde nachten!

Was jij bij mij,

Zo'n nacht zou zijn

Ons bedgeheim!

De Storm – geen Vat

Op een hart aan de haven –

Klaar het Kompas,

Weg met de Kaart!

Roeiend in Eden –

Ah, de Zee!

Kon ik maar meren – Vanavond –

In jou!

32

When Roses cease to bloom, Sir,
And violets are done –
When Bumblebees in solemn flight
Have passed beyond the Sun –
The hand that paused to gather
Upon this Summer's day
Will idle lie – in Auburn –
Then take my flowers – pray!

32

Als Rozen zijn verdord, Meneer,
Viooltjes zijn verlept,
Wanneer de Hommels in hun vlucht
Voorbij de Zon gerept –
De hand – Goudbruin –
Op deze Zomerdag verstild
En opgehouden is met plukken,
Neem dan mijn bloemen – als u wilt!

333

The Grass so little has to do –
 A Sphere of simple Green –
 With only Butterflies to brood
 And bees to entertain –

And stir all day to pretty Tunes
 The Breezes fetch along –
 And hold the Sunshine in its lap
 And bow to everything –

And thread the Dews, all night, like Pearls –
 And make itself so fine
 A duchess were too common
 For such a noticing –

And even when it dies – to pass
 in Odors so divine –
 Like Lowly spices, lain to sleep –
 Or Spikenards, perishing –

And then, in Sovereign Barns to dwell –
 And dream the Days away,
 The grass so little has to do
 I wish I were a Hay –

333

Het Gras hoeft bijna niets te doen –
 Een Veld van simpel Groen –
 Alleen voor Vlinderbroed
 En bijen tot plezier –

En hele dagen wiegen op de Toon
 Die Zachte Wind het zingt –
 De Zon gedragen in zijn schoot
 Gebogen naar wat klinkt –

En Dauw geregen, hele nachten, Parels –
 Om zich mooi te maken –
 Een hertogin zou zó gewoon,
 Daarmee vergeleken –

En zelfs in dood – een Geur
 Als Goddelijke as –
 Zoals gedroogd, het Nietigst kruid –
 Of rottend Reukgewas –

En dan, als Hooi in Vorstelijke Schuren,
 Dromend, Dag na Dag,
 Hoeft gras haast niets te doen,
 Ik wou dat ik het was –

419

We grow accustomed to the dark –
 When light is put away –
 As when the Neighbor holds the Lamp
 To witness her Goodbye –

A Moment – We uncertain step
 For newness of the night –
 Then – fit our Vision to the Dark –
 And meet the Road – erect –

And so of larger – Darkness –
 Those Evenings of the Brain –
 When not a Moon disclose a sign –
 Or Star – come out – within –

The Bravest – grope a little –
 And sometimes hit a Tree
 Directly in the Forehead –
 But as they learn to see –

Either the Darkness alters –
 Or something in the sight
 Adjusts itself to Midnight –
 And life steps almost straight.

419

We raken aan de duisternis gewend
 Als al het licht gedoofd –
 Achter haar de Buurman met de Lamp
 Getuige van haar 'Dag' –

Heel Even – stappen We onzeker
 Door het nieuwe van de nacht –
 Maar dan – herkennen we
 Het Donker van de Weg – rechtop –

Zo is er groter – Duisternis –
 Op Avonden zo door en door gedacht –
 Geen Maan geeft er een teken –
 Geen Ster – van binnen – geeft er licht –

De Durfals – op de tast –
 Ze zien de Bomen niet
 En stoten soms hun Kop –
 Maar eenmaal aan elkaar gewend –

Dan verandert óf het donker –
 Óf iets in het oog
 dat past zich aan het donker aan –
 En leven maakt geen wijde boog.

449

I died for Beauty – but was scarce
 Adjusted in the Tomb
 When One who died for Truth, was lain
 in an adjoining Room –

He questioned softly ‘Why I failed’?
 ‘For Beauty’, I replied –
 ‘And I – for Truth – Themself are One –
 We Brethern are’, He said –

And so, as Kinsmen, met a Night –
 we talked between the Rooms –
 Until the Moss has reached our lips –
 and covered up – our names –

449

Ik stierf voor Schoonheid – maar was
 nauwelijks gewend aan het graf
 toen Een die stierf voor Waarheid,
 in de Kamer naast me werd gelegd –

Hij vroeg me zacht ‘Voor wat ik stierf’?
 ‘Voor Schoonheid’, zei ik hem –
 ‘En ik – voor Waarheid – Samen Een –
 als Broeders’, zei hij terug –

En zo ontmoetten wij elkaar die Nacht
 – Verwanten – en praatten Ondergronds –
 totdat het mos ons aan de lippen stond –
 en onze namen – had bedekt –

CUNST 2015

KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND	www.flevokunst.nl	LOODS 32 - LELYSTAD	www.loods32.com
KUNSTENAARS VERENIGING FLEVOLAND	www.nieuwverleden.info	NIEUW LAND ERFGOEDCENTRUM – LELYSTAD	www.nieuwlanderfgoed.nl
CORROSIA! – ALMERE	www.corrosia.nl	STICHTING ORGACOM – LELYSTAD	www.orgacom.nl
COLLAGE – ALMERE	www.collage-almere.nl	STICHTING DE BARAK – LELYSTAD	www.debarak.nl
STICHTING DE ZIJDERUPS – ALMERE	www.dezijderups.nl	DE KUBUS – LELYSTAD	www.dekubuslelystad.nl
BG 22 24 - ALMERE	www.bg-22-24.nl	HET FLEVO-LANDSCHAP –LELYSTAD	www.flevo-landschap.nl
CASLA – ALMERE	www.casla.nl	DIJKDICHTERS	www.dijkdichters.info
De WITTE OLIFANT - ALMERE	www.opleidingdewitteolifant.nl	UITGAST	www.uitgast.nl
ART LOCA	www.artloca.nl	FIEVOLANDSE THEATERVERENIGING JTL	www.jtl-theater.nl
EINDIG LAAGLAND	www.eindiglaagland.nl	KAMERKOOR LELYSTAD - LELYSTAD	www.kamerkoorlelystad.nl
AIR BRUSH – ALMERE	www.airbrush-almere.nl	LAK (Lelystadse amateur kunstenaars)	www.atelierdeveste.nl
KUNST EN ZO (GRETA VERDUIN) - ALMERE	www.kunst-enzo.nl	KUP 11 LELYSTAD	www.kup-11.nl
VERENIGING ALMERE 2018 - ALMERE	www.verenigingalmere2018.nl	MUSEUM NAGELE – NAGELE	www.museumnagele.nl
DE NIEUWE BIBLIOTHEEK - ALMERE	www.denieuwebibliotheek.nl/agenda	MUZISCH CENTRUM – EMMELOORD	www.muzischcentrum.nl
FLOWLAND – ALMERE	www.flowland.nl	JONGEREN POPPODIUM - EMMELOORD	www.de-klos.nl
SCHUTZ ENSEMBLE - ALMERE	www.schutzensemble.nl	DE VERBEELDING – ZEEWOLDE	www.deverbeeldingzeewolde.nl
DE VOETNOOT, CREATIEVE ENERGIE– ALMERE	www.devoetnoot.nl	HOTEL VAN SAAZE – KRAGGENBURG	www.hotelvansaaze.nl
STICHTING BUITENSTAD - ALMERE	www.buitenstad.nl	NATUURMONUMENTEN – KRAGGENBURG	www.natuurmonumenten.nl
STAD EN NATUUR - ALMERE	www.stadennatuur.nl	DANSCENTRUM ARTISTIQUE	www.danscentrumartistique.nl
THEATERGROEP SUBURBIA - ALMERE	www.theatergroepsuburbia.nl	KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE	www.kunstindeopenbareruimte.nl
THEATERGROEP ONGEREMD - ALMERE	www.theatergroepongeremd.nl	KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE	www.flevolanderfgoed.nl/home/kunst.html
DE BONTE HOND - ALMERE	www.bontehond.net	DE GESCHIEDENIS VAN FLEVOLAND	www.flevolandbovenwater.nl
THEATERGEZELSCHAP VIS À VIS - ALMERE	www.visavis.nl	APOLLO ENSEMBLE	www.apollo-ensemble.nl
JEUGDTHEATER HET BLAUWE HUIS - ALMERE	www.hetblauwehuis.nl	XL DE ATELIERS – DRONTEN	www.xldeateliers.nl
		KUNSTRAAD DRONTEN- DRONTEN	www.kunstraaddronten.nl
		FLEVOKU(N)STBOULEVARD	www.flevokunstboulevard.nl
		DRONTEN IN BEELD	www.dronteninbeeld.nl
		Galerie ART nivo - ALMERE	www.artnivo.nl
		HET KUNSTHUIS – ALMERE	www.hetkunsthuis.nl
		GALERIE ALOSERY - ALMERE	www.aloseryart.nl/applicatiePagina.php
		AIS ART – ALMERE	www.ais-art.nl
		BUREAU VOOR KUNSTPROJECTEN – ALMERE -	www.kunstprojecten.nl
		DO GALLERY - ALMERE	www.dogallery.nl
		KUNSTUILEEN – LELYSTAD	www.kunstuitleen-flevoland.nl
		KUNSTUILEEN DE VESTE - LELYSTAD	www.atelierdeveste.nl
		KUNSTHUIS CALLIOPE – LELYSTAD	www.kunsthuiscalliope.nl
		HIVA OA ART GALLERY - LELYSTAD	www.hivaoa.nl
		GALERIE AAN DE AMSTEL - DRONTEN	www.aandeamstel.nl
SCHOUWBURG IN DRONTEN:	www.meerpaal.nl	KUNSTUILEEN – EMMELOORD	www.kunstuitleenemmeloord.nl
SCHOUWBURG IN ALMERE:	www.schouwburgalmere.nl	GALERIE KIK – EMMELOORD	www.galeriekik.nl
SCHOUWBURG IN LELYSTAD:	www.agora-lelystad.nl	GALERIE DE PAARDENSTAL - ESPEL	www.galeriedepaardenstal.nl
SCHOUWBURG IN EMMELOORD:	www.theater-voorhuis.nl		

Cunst